PÄIVÄSTÄ TOISEEN

09.12.15

Aurinko nousee
Helsingissä kello 9.10
ja laskee kello 15.14
Oulussa kello 10.09
ja laskee kello 14.11

Päivän sana
9.12. Minä liitän sinut itseeni uskollisuuden sitein, ja sinä tulet tuntemaan Herran. Hoos. 2:22
10.12. Vyöttäytykää siis, olkaa raittiit. Pitäkää ajatuksenne kirkkaina ja pankaa täysi toivonne siihen armoon, joka teille annetaan Jeesuksen Kristuksen ilmestyessä. 1. Piet. 1:13

Nimipäiviä
Tänään keskiviikkona: Anna, Anne, Anu, Anni, Annika, Annukka, Anneli, Annu, Annikki
Huomenna torstaina: Jutta

Mietelause
Anna leipoo.
Vanhaa ajantietoa Vihdistä

Suomalainen kirja-aarre löytyi Saksasta

Saksalaiskirjastosta löydetty yhteissidos sisältää kaksi ennen tuntematonta suomenkielistä teosta, jotka on painettu Rostockissa vuonna 1607. Teokset ovat nyt asiakkaiden vapaasti käytettävissä Kansalliskirjaston digitaalisen julkaisuarkiston kautta.

Dresdenin Staatsbibliothekista löydetty sidos sisältää aiemmin tuntemattoman suomenkielisen virsikirjan painoksen teoksesta Yxi Vähä Suomenkielinen Wirsikirja. Teos on nimiölehteä myöten hyvin säilynyt ja paljastaa meille vanhimman varman suomalaisen virsikirjan nimen.

Kokonaisuus sisältää myös Lutherin Vähä katekismuksen varhaisimman suomennoksen, joka on omistettu kruununprinssi Kustaa Aadolfille.

”Löydetty sidos vahvistaa joitakin tähänastisia käsityksiä, mutta samalla se tuo mukanaan useita yllätyksiä ja aiemmin tuntemattomia näkökulmia”, sanoo löydön tehnyt virsitutkija Suvi-Päivi Koski.

Kyseessä on ainutlaatuinen varhaisen suomenkielisen kirjallisuuden lähde sekä historian, vanhan kirjasuomen että teologian tutkijoille.

”Henkilöhistoriaa ja sisältöä myöten se haastaa eri alojen tutkijoita vahvasti myös uusiin kysymyksenasetteluihin.”

Kansalliskirjasto on saanut sidoksesta digitaalisen tallenteen, joka on kaikkien käytettävissä Kansalliskirjaston Doria-julkaisuarkiston kautta.

Vuonna 2005 löydettiin ruotsalaisesta kartanokirjastosta hyvin harvinainen suomenkielinen miniatyyrivirsikirja, joka liitettiin Kansalliskirjaston kokoelmiin.

Kyseinen pikkuteos, Yxi Wähä Suomenkielinen Wirsikirja, edustaa nyt löydetyn virsikirjan myöhempää historiaa 1650-luvulta.

MAIKKI KULMALA

Biohajoava ruukku twiittaa kastelutarpeesta

Osa meistä on viherpeukaloita, osa ei. Jälkimmäisille on nyt kehitetty oiva apu: kukkaruukku, joka herättää kastelijan huomion twiittaamalla.

Teknologian tutkimuskeskus VTT:n kehittämä biohajoava ruukku ilmoittaa kasvin kastelutarpeesta mobiililaitteen välityksellä.

Kosteussensori on sijoitettu ruukun sisäpuolelle. Sensorin kanssa kommunikoiva matkapuhelin lähettää mittaustiedon pilvipalveluun, jossa kosteustieto voidaan yhdistää säädataan.

Palvelu lähettää twiitin kasvin tilasta ja kastelutarpeesta joko yksittäiselle käyttäjälle tai ryhmälle.

Pilvipalvelun kautta voidaan myös käynnistää automaattisesti kastelujärjestelmä, mikäli sille on tarvetta.

Kosteussensoria voivat VTT:n mukaan hyödyntää yhtä hyvin kotitaloudet kuin ammattiviljelijätkin.

Kehittämistyötä tarvitaan kuitenkin vielä lisää, jotta twiittaava biohajoava kukkaruukku saadaan kuluttajan ulottuville. Tällä hetkellä VTT hakee teknologian hyödyntämisestä kiinnostuneita yrityksiä mukaan jatkohankkeisiin

Ruukussa voisi tulevaisuudessa olla useampiakin sensoreita mittaamassa eri asioita, VTT visioi. Kosteuden lisäksi voitaisiin seurata vaikkapa ravinteita.

SATU LEHTONEN

RAHAPELIT

Veikkausvihjeet

Kierros 50

		1-s.	64-s.
1	Manchester C – Swansea	1	1
2	Crystal P – Southampton	x	1 x
3	Sunderland – Watford	1	1 x
4	West Ham – Stoke	x	x
5	Bournem. – Manchester U	2	x 2
6	Derby – Brighton	x	1 x
7	Middlesbr.– Birmingham	1	1
8	Cardiff C – Sheffield W	1	1 x
9	Charlton – Leeds	1	1
10	Fulham – Brentford	x	x 2
11	Preston – Reading	x	x
12	Huddersfield – Bristol C	1	1
13	Queen´s PR – Burnley	1	1

Palautusaika päättyy la 12.12. klo 16.55.

Oikeat tulokset:

Kierros 49

Vakio: xxx 112 212 2211

Lotto: 9, 16, 26, 29, 35, 36, 38
Lisänumerot: 13, 37
Tuplausnumero: 23

Lauantai-Jokeri: 5 8 9 0 1 7 4

Toto76:		poissa
1. lähtö:	5	–
2. lähtö:	3	–
3. lähtö:	5	–
4. lähtö:	6	–
5. lähtö:	3	8, 11, 12
6. lähtö:	7	11, 12
7. lähtö:	4	–

Matkailubisnes alkoi talliremontista

Woikoski Oy:n matkailutilan ensimmäinen ravintola tehtiin hevostallin yhteyteen. Seuraavaksi pihapiiriin valmistuu kolmas ravintola ja lisää majoitustiloja.

MARJA SEPPÄLÄ

Oma matkailutila tukee myös yhtiön kaasuliiketoimintaa, kertovat Clas ja Sari Palmberg tallin yhteyteen rakennetussa ravintolassa.

MÄNTYHARJU (MT)
Jyhkeiden kiviseinien sisällä on lämmin. Tunnelmaa luovat kynttilät ja vanhat hevosaiheiset esineet. Woikosken matkailutilan Hilupilttuu-ravintolassa on vietetty tänä vuonna jo monet pikkujoulut.

Vielä vajaat kymmenen vuotta sitten paikalla seisoi vain vanha kivinavetta, jonka katto kaipasi kipeästi remonttia.

”Toin tänne hevoseni asumaan ja aloin kysellä, saisiko katon korjata”, **Sari Palmberg** muistelee.

”Lupasin, kunhan ei maksa paljon eikä kestä kauaa”, **Clas Palmberg** virnistää.

Remontti alkoi vuonna 2005 ja siitä lähtien alueella on rakennettu tai remontoitu joka vuosi. Nyt menossa on 12. rakennus eikä loppua näy.

Ravintolan seinän takana asuu pariskunnan 14 hevosta. Niiden kanssa hevosia rakastava pari liikkuu niin ympäröivässä luonnossa kuin viereen rakennetussa lämpimässä maneesissakin.

Pitkään vailla huolenpitoa

Kumpikaan Palmbergeista ei vielä tallin kattoremontin käynnistyessä tiennyt, mitä pitkään lähes oman onnensa nojassa viruneesta maatilasta vielä tulisi.

Aikanaan tila oli seudun edistyksellisimpiä. Siellä jalostettiin hevosia, koulutettiin nuoria työhön ja kokeiltiin uusia viljelytapoja, Clas muistelee. Toiminta hiipui 1980-luvulla.

”Paikka oli hurjassa kunnossa, ei tänne tullut edes kunnon tietä ja pellot kasvoivat puuta”, Sari kertoo.

Pian hänellä kuitenkin oli jo selkeä visio monipuolisesta matkailukokonaisuudesta. ”Kun rahaa remonttiin alkoi kulua, piti keksiä, miten sitä voisi myös tulla. Ja on tämä myös Woikosken perinnön vaalimista.”

Woikoski Feeling -nimen saanut kokonaisuus alkoi hevosharrastuksesta. Maneesin lisäksi pihapiirissä on fysikaalinen hoitolaitos kuntoutusta ja erikoishoitoja tarvitseville hevosille. Sen yhteydessä on hevoshotelli hoidettaville ja valmennuksiin osallistuville.

Peltoja on pikkuhiljaa palautettu viljelyyn 20 hehtaaria. Sillä tuotetaan heinät hevosille.

Museoauto kertoo tarinaa

Järvimaisemaan on rakennettu myös majoitustiloja, sauna ja rapupaviljonki.

Kaiken keskus on yhä talli ja sen yhteydessä toimiva tilausravintola. ”Tää on mun sydän”, Sari huokaa ravintolassa.

Clasin sydän taas on alueen toisella laidalla, jonne avattiin viime kesänä automuseo. Siellä kiiltelevät ikänsä autoja ja kilpa-ajoa harrastaneen miehen aarteet. Joukossa on muun muassa isännän ensimmäinen kilpa-auto sekä juuri se Mercedes, jolla hän nuorena opetteli ajamaan.

Kaikki museon autot liittyvät Woikoski-yhtiöön ja niillä on tarina. ”Nämä ovat työkaluja. Ilman näitä ei nykyistä Woikoskea olisi syntynyt.”

Osaa autoista isäntä on joutunut etsimään vuosikymmeniä.

Tänä talvena läheisen Nurmaanjärven jäälle on tarkoitus avata liukkaan kelin harjoitusrata.

Lähtökohtana intohimo

Iso osa Sarin visiosta on jo toteutettu, mutta suunnitelmia on valmiina vielä ainakin kymmeneksi vuodeksi. Parhaillaan remontoitavana on juureskellari, josta pitäisi sukeutua tunnelmallinen riistaravintola.

Siellä nautitaan lähiseudun antimia, kuten tilan itse kasvattamia fasaaneja. Niiden ympärille haulikkoammunnassa menestynyt tilan pehtorinna **Piia Teitto** on kehittänyt metsästysmatkailua.

”Moni asia täällä lähtee meidän omista intohimoistamme, kuten hevoset, autot ja metsästys”, Sari kertoo.

”Silloin niitä myös tehdään täydellä sydämellä”, Piia Teitto lisää.

Tila työllistää suoraan noin kymmenen henkilöä. Parhaillaan haussa on lähiruokaa arvostava keittiömestari sekä kokenut tallityöntekijä.

Matkailuyritys on kasvanut jatkuvasti mutta pala kerrallaan.

Matkailutila sijaitsee Nurmaanjärven rannalla.

”Pitää kasvaa itse yrityksen mukana, jotta voi olla asiakkaille hyvä”, Sari toteaa.

Tukee myös liiketoimintaa

Woikoski-yhtiölle oma matkailutila on eduksi. Siellä majoitetaan vieraita viikoittain.

Ulkomaalaisille jo pelkkä hiljaisuus ja tähtitaivas ovat elämys. Lisäksi tila tuo esiin sitä, mistä ja miten yhtiö on syntynyt. ”Sitten aletaan ajatella tunteella”, Teitto kertoo.

”Päätökset tehdään yleensä muualla kuin neuvotteluhuoneissa. Kaikki on bisneksessäkin ihmisten välistä, tunteet ratkaisevat”, Clas Palmberg jatkaa.

”Tehtaalla on pitkät perinteet vieraiden ylläpidosta. Aikanaan täällä viivyttiin kaksikin viikkoa”, isäntä nauraa.

TERHI TORIKKA

WOIKOSKI OY

Suomalainen kaasuyhtiö

Oy Woikoski Ab:
Perustettu vuonna 1882 kimröökі- eli nokimustatehtaaksi
Valmistaa nykyisin teknisiä ja lääkkeellisiä kaasuja, alan ainoa suomalainen yritys
Asiakkaita teollisuus, terveydenhuolto, lääketiede ja ympäristönsuojelu
Tuotantolaitokset Mäntyharjun Voikoskella sekä Kokkolassa
Työntekijöitä noin 180
Suomalainen perheyhtiö, omistajana Palmbergin suku
Liikevaihto 44 miljoonaa euroa (2014)
Woikoski Feeling:
Yhtiön matkailukokonaisuus Mäntyharjulla ja Kouvolassa
Perustettu yhtiön vanhalle maatilalle
Kokonaisuuteen liittyy tilan lisäksi Kirjokiven kartano ja Woikosken tehdasmuseo
Avattu matkailijoille 2014
Suurin asiakasryhmä työyhteisöt ja muut ryhmät

Kunnan asenne ratkaisi jätti-investoinnin sijainnin

MÄNTYHARJU (MT)
Kuntien yritysmyönteisyydellä, tai sen puutteella, on aidosti iso merkitys päätöksiä tehtäessä, kertovat **Sari** ja **Clas Palmberg**.

”Kokkolan yritysystävällisyys ratkaisi sijainnin”, Palmbergit toteavat yhteen ääneen.

Clas Palmberg on Woikoski-yhtiöiden omistaja ja hallituksen puheenjohtaja ja vaimonsa Sari työskentelee yhtiössä kehitysjohtajana. Yhtiön uusimpien tehtaiden kotipaikka Kokkola saa kehuja etenkin joustavuudesta ja nopeudesta.

”Kun sinne meni keskustelemaan ja kertoi, että asiaan liittyy se pieni ongelma, että meillä on kiire. Vastaus oli: mitä te sitten vielä siinä teette, menkää rakentamaan”, Clas Palmberg kuvailee nauraen.

Pariskunnalla on paljon kokemusta siitä, että samaa lakia tulkitaan Suomen eri paikkakunnilla hyvin eri tavoin. Yhtiöllä on 10 toimipistettä eri puolilla maata.

He kertovat esimerkin. Samaan aikaan Kokkolan vetytehtaan kanssa pantiin vireille avokatoksen rakennuslupa Etelä-Suomessa. Kokkolan 30 miljoonaa maksanut tehdas oli jo käynnissä, kun katokselle vasta myönnettiin lupa.

”Sama laki, eri tulkinta ja asenne. Pohjalaista yrittäjyysasennetta tarvittaisiin koko Suomeen”, Clas Palmberg sanoo.

Myös Woikoski Feeling -matkailutoiminnan sijaintikunta Mäntyharju saa yrittäjiltä kiitosta myönteisyydestä.

TERHI TORIKKA

Voikoskella ajettiin vetyautolla jo 1920-luvulla

MÄNTYHARJU (MT)
Vety-yhteiskunnasta puhutaan useimmiten 2000-luvun ilmiönä. Sitä se ei ole kaikille, ainakaan pelkästään. Mäntyharjun Voikoskella nimittäin ajettiin autolla vedyn voimalla jo vuonna 1927.

”Polttoainetta säännösteltiin, mutta ajaa piti”, Woikoski Oy:n hallituksen puheenjohtaja **Clas Palmberg** kertoo.

Autoilla hoidettiin liiketoimia muun muassa Viipuriin.

Kun Palmberg aikoinaan kysyi vedyllä ajaneelta isältään asian yksityiskohtia, tämä piti kysymystä tyhmänä.

”Systeemi oli hyvin yksinkertainen, takapenkille sijoitetusta vetytankista johdettiin vetyä kupariputkella suoraan moottoriin. Ensimmäisellä käynnistyksellä kone yski, mutta pienen säätämisen jälkeen ajo onnistui kuten bensallakin.”

Meni melkein sata vuotta, ennen kuin Voikoskella taas ryhdyttiin ajamaan vetyautolla. WOI 1 -rekisterikilvellä varustettu Hyundai oli Suomen ensimmäinen nykyaikainen vetyauto. Se toimii erilaisella tekniikalla kuin edeltäjänsä Voikoskella, mutta polttoaine on sama.

Miksi vedyn käyttö ei jo aikaa sitten yleistynyt?

”Maailma ei vain ollut valmis, öljyä taisi olla liikaa”, Palmberg toteaa.

Woikosken automuseossa oleva Packard-merkkinen auto on silti vakuuttava todiste yhtiön edistyksellisyydestä myös nyky-yhteistyökumppaneille.

Reitti Ruotsista Eurooppaan

Woikoski avasi juuri ensimmäisen Suomen ulkopuolisen vetytankkausasemansa Ruotsin Göteborgiin. Sijainti on strategisesti merkittävä, sillä se avasi Skandinaviasta ”vetyreitin” Eurooppaan. Suomeen ensimmäinen vetyasema avattiin vuonna 2013.

”Näitä on kiva tehdä, mutta ne ovat tulevaisuutta. Vielä ne eivät elätä”, Palmberg kertoo.

Kaasuja valmistavalla perheyhtiöllä menee tällä hetkellä mukavasti. Kahtena viime vuonna se on investoinut suunnilleen vuoden liikevaihtonsa verran, eli runsaat 40 miljoonaa euroa. Väkeä on palkattu lisää 40–50 henkeä.

Runsas vuosi sitten Woikoski avasi Kokkolaan vetytehtaan ja vajaat kaksi vuotta sitten ilmakaasutehtaan.

”Tämä niin sanottu lama antaa erilaisia mahdollisuuksia. On tilaa investoida, kun muut eivät halua tehdä sitä.”

Ala liittyy tiiviisti esimerkiksi vesien puhdistukseen, jonka parissa työtä riittää tulevaisuudessa.

”Meillä olisi nyt enemmän järkevää tekemistä kuin ehdimme tehdä. Täytyy valita, mitä tehdään.”

Clas Palmbergin huikea autokokoelma on nähtävillä Woikoski Oy:n automuseossa. Edessä ensimmäinen auto, takana vedyllä kulkenut Packard vuodelta 1927.

Sairaalat isoja asiakkaita

Yhtiö valmistaa muun muassa hitsauskaasuja ja heliumia. Asiakkaina on myös noin puolet Suomen sairaaloista. Niissä Woikosken tuotteita käytetään muun muassa keskosten hoitoon ja magneettikuvaukseen.

”Kaasuala kuulostaa tosi tylsältä, mutta on hyvin monipuolinen. Kaasu on perusraaka-aine, joka liittyy melkein kaikkeen ja pitää pyörät pyörimässä”, Palmberg toteaa.

Viennin osuus yhtiön liikevaihdosta on noin 15 prosenttia, mutta näkymät sen kasvuun ovat hyvät. Toiminta painottuu silti kotimaahan, missä pääasialliset kilpailijat ovat kaksi monikansallista yhtiötä.

”Meillä on mahdollisuudet hyvin yksilölliseen palveluun. Teemme esimerkiksi kotona käytettäviä happilaitteistoja.”

TERHI TORIKKA